Wydanie wieczorne.

Cena 4 halerze.

GŁOS NARODU

„GŁOS NARODU"

Wychodzi dwa razy dziennik, o godz. 12-ej w południe i o godzinie 6-ej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6; za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie Niemieckiem kwartalnie kor. 12 z dwiema pocztowemi kwartalnie kor. 15. Za dwurazową wysyłkę dziennie DOPŁACA się 40 hal. [illegible] Zmiana adresu 40 hal.

Dziennik polityczny założony w r. 1893 przez JÓZEFA ROGOSZA.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

„GŁOS NARODU"

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w mieście z odnoszeniem do domu 1 koronę.

Numer połudn. 10 hal. wieczorny 4 hal. Listy pieniężne przekazy na prenumeratę i inseraty, kierować do Administracji „Głosu Narodu". — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji i w państwie niemieckiem. Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja nie zwraca. Adres Red. Ul. św. Krzyża l. 7. Adres tel. „Głos Narodu" Kraków. Telefon Nr. [illegible]

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inseratowem „Głosu Narodu", róg św. Krzyża i Mikołajskiej l. 2. Od miejsca wiersz drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal., układ tabelaryczny, liczbowy od wiersza 60 h. za pierwszy raz, każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz — Nekrologi itd. 60 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmują: we Lwowie B. Sokalowski [illegible] Haasenstein, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opelik, M. Dukes, H. Schalek, E. Braun, Kolsberg & Schierl, R. Mosse, Friedl, w Berlinie F. B. Cas, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Ruczkowski i Cie de Trevise, John F. Jones i Cie.

Nr. 107. **Kraków, piątek 8 marca 1907 r.** **ROK XV.**

Kronika.

KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

Prognoza. Przeważnie pogodnie, słabe wiatry, łagodnie równomiernie utrzymująca się pogoda.

— **Rekolekcye.** Pod kierunkiem O.O. Jezuitów ks. ks. Wolszlegera i Rottermunda, odbyły się 4 dniowe rekolekcye w tutejszym Domu kary krakowskiego sądu krajowego karnego. Dziś rano odbyła się wspólna Komunia św. dla mężczyzn i kobiet, do której przystąpiło przeszło 200 więźniów i aresztantów, odsiadujących karę za wyrokiem.

— **Sekcya ekonomiczna** Rady miasta uchwaliła wczoraj, na posiedzeniu odbytem pod przewodnictwem radcy Beringera, sprzedaż maszyn elektrowni teatru miejskiego firmie Kalman i Roller w Złoczowie.

W sprawie regulacyi placu Szczepańskiego przed frontem domu należącego do Tow. rolniczego, przekazano osobnej komisyi przeprowadzenie na miejscu badań i przedłożenie wniosków.

Zatwierdzono plan ozdobnej fasady domu Strenków przy rogu ulicy Karmelickiej i Podwale.

W końcu obradowano nad projektem wywozu popiołów i śmieci, opracowanym przez braci Kosobuckich. Upoważniono delegatów do nadzoru nad wykonaniem modelu naturalnej wielkości z desek, na wozie istniejącym, kosztem 100 koron, dla poznania manipulacyi i praktyczności.

— **Jubileusz Orzeszkowej.** Trwałą pamiątką krakowskich uroczystości będzie biust jubilatki, wykonany w dużych rozmiarach przez artystę-rzeźbiarza p. Błotnickiego. Po raz pierwszy biust ten będzie ustawionym w westybulu teatru miejskiego dn. 9 bm. podczas uroczystego przedstawienia „Hardych dusz"; po pierwszym akcie odbędzie się uroczyste złożenie hołdu znakomitej autorce, przyczem imieniem komitetu przemówi prof. Józef Flach. Na drugi dzień biust ustawionym będzie w teatrze ludowym, gdzie podczas przedstawienia „Meira Ezofowicza" dyrektor p. Frączkowski urządzi piękną apoteozę jubilatki. Wreszcie uczestnicy poniedziałkowego wieczoru połączonego z rautem, ujrzą dzieło p. Błotnickiego na tle kwiatów i zieleni. — Z wydawnictw jubileuszowych ukazała się już w druku i jest do nabycia w księgarniach (skład główny u Gebethnera i Sp.) broszurka dra T. Grabowskiego ozdobiona portretem Orzeszkowej, cena 60 hal. w większych zaś ilościach egzemplarzy, za zgłoszeniem się u komitetu (Szpitalna 7 II. p.) 50 hal. Również wyszła dokonana przez Kallasówne dramatyczna przeróbka „Meira Ezofowicza".

— **Z Towarzystwa lekarskiego.** Sekcya higijeny wieku dziecięcego odbyła onegdaj posiedzenie pod przewodnictwem dra. Jana Landaua przy znacznym udziale członków. Referat dra. Merza o ochronie osesków, pozbawionych w pierwszych miesiącach życia pokarmu naturalnego wywołał obszerną dyskusję, wśród której uwydatniono potrzebę utworzenia w Krakowie przejściowego przytułku dla osesków na wzór takiego zakładu, istniejącego w Pradze czeskiej. W przedmiocie koniecznej kontroli, jakiej potrzebę uznano nad osobami, które zawodowo trudnią się wychowywaniem obcych dzieci w pierwszych dwu latach życia, uchwaliła sekcya przedstawić Towarzystwu lekarskiemu projekt ustawodawczego uregulowania tego przedmiotu i zalecić przedłożenie odnośnych postulatów Wydziałowi Krajowemu i Magistratowi miasta Krakowa a to ze względu na znaczną śmiertelność dzieci w tym okresie życia, prawie wyłącznie w skutek szkodliwego sposobu żywienia. Do opracowania projektu ustawy i przedsięwzięcia dalszych starań w tym względzie wybrano komitet z lekarzy (dr. Landau, Merz i Schaitter), w skład którego zaproszono jako prawnika dra Ryszarda Reinera.

— **Wypadek kolejowy w Krakowie.** Pociąg pospieszny, wychodzący z Krakowa do Wiednia o godz. 7.35 rano najechał wczoraj wkrótce po opuszczeniu dworca głównego, opodal mostu przy rogatce warszawskiej na dwa wagony puste, stojące na torze. — Pociąg ten jechał już pełną parą, gdy przechodzący tamtędy podurzędnik pocztowy p. Jan Olszański począł płaszczem dawać znaki maszyniście aby pociąg wstrzymał. Maszynista dał kontraparę, pociąg pospieszny uderzył jednak mimo to w wagony, na szczęście bardzo słabo, powodując jedynie wybicie w nim szyb. Dzięki przytomności p. Olszańskiego nie przyszło do groźnej katastrofy, dodać bowiem należy, że tor, którym zdążał pociąg pospieszny, przecinał parę kroków dalej szybujący pociąg towarowy. — Pociąg pospieszny po niespełna półgodzinnej zwłoce udał się nieuszkodzony w dalszą drogę.

— **Ze stow. Majstrów krawieckich.** W niedzielę dn. 10 marca b. r. odbędzie się w sali Rady miasta o godz. 2 po południu nadzwyczajne walne zgromadzenie stow. Majstrów krawieckich. Na porządku dziennym: Wybór 10 delegatów na konstytuujące zgromadzenie Izby rękodzielniczej, zwołane na dzień 11 b. m.

— **Licytacya.** Ministerstwo wojny rozpisuje licytację ofertową na dostawę bielizny szpitalnej w r. 1907.

Oferty wnosić można najdalej do dnia 3 kwietnia 1907.

Bliższych informacyi zasięgnąć można w Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Ekonomat poczt we Wiedniu rozpisuje licytację ofertową na dostawę znaczniejszej ilości artykułów telegraficznych, jak klosżów i rurek szklannych, drutu woskowego, gumowego i miedzianego, kabli gumowych etc.

Oferty wnosić należy przed dniem 19 marca br.

Bliższych informacji zasięgnąć można w Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie.

— **Dostawy wojskowe.** Oddział budownictwa wojskowego w Krakowie rozpisuje licytację ofertową na budowę magazynu pościeli wojskowej w Opawie i wykonanie potrzebnych robót ubocznych. Koszta budowy preliminowane są w ogólnej wysokości 39.000 k. Termin do wnoszenia ofert upływa z dniem 22 marca 1907 r. godz. 12 w południe.

Bliższych informacyi zasięgnąć można w Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie.

— **Zmniejszenie załóg galicyjskich.** Dzienniki wiedeńskie donoszą, że wskutek zmiany garnizonów garnizony galicyjskie będą pomniejszone a natomiast korpus 14 w Insbruku i korpus 15, na granicy serbskiej będą powiększone. Nadto Bośnii przybędzie jedna brygada piechoty i jedna baterja górska.

Na wiosnę będzie przeniesiony drugi batalion pułku piechoty Nr. 100 z Krakowa do Bielska i czwarty batalion pułku piechoty nr. 40 z Jarosławia do Niska. Dnia 22 kwietnia wyjedzie ze Lwowa jeden batalion pułku piechoty nr. 80 do Dolnej Turli w Bośni.

Prawdopodobnie ukaże się jeszcze rozporządzenie dodatkowe, przenoszące jeszcze więcej wojsk z Galicji na południową granicę monarchii.

— **Z teatru ludowego.** Dwa wyprzedane przedstawienia wieczoru secesyjnego p. t. „Co kto lubi" skłoniły dyrekcje do urządzenia drugiego takiego wieczoru, który odbędzie się we czwartek dnia 7 b. m. o godz. 7 i pół p. t. „Figielki". Program zupełnie odmienny od poprzednich wieczorów zapowiada się świetnie. I znów całe prawie towarzystwo weźmie udział. P. Wandycz odśpiewa kilka piosenek, między niemi „Lazzaroni" z towarzyszeniem chóru męskiego, muzyki i orkiestry mandolinowej; p. Mirska i p. Zaremba odtańczą duet „Wesoła para" (der lustige Ehemann) i „La Mattchiche" modny ostatnio taniec: p. Frączkowski odśpiewa kuplety „Fotografa z przeszkodami"; p. Frączkowska i p. Wandycz odśpiewają duet „Modry Potok"; p. Sieniawski oddeklamuje „Żyje"... Gawałewicza a p. Boroński wypowie wiązankę poezji a) „Za młody" b) „Miły sen" c) „żyłka do koni" d) „Miechowiak"; p. Modzelewski wypowie monolog p. „Master Manchester" profesor magii, typ błagiera p. Kaczanowski przedstawi „Pana Balsama na balu" a „Panią Piperment na wodach w Ciechocinku" p. Cholewicz. Kasa dzienna sprzedała znaczną ilość biletów. Wieczór zakończy wodewil w 1 akcie p. t. „W sądzie amerykańskim".

— **Resursa urzędnicza** urządza w sobotę dnia 9 b. m. przedstawienie pod nazwą „figielków resursowych". Przedstawienie poprzedzi inauguracyjna mowa dyrektora „Budy", poczem nastąpią dobrane i wesołe kuplety i monologi, przedstawienie magiczne oryginalnego indyj-

skiego fakira, występ politycznie tresowanego ni-dźwiedzia, komedyjka Oktawa Mirbeau p. t. „Wywiad". Wieczór zakończy okolicznościowa jednoaktówka p t. „Posiedzenie wydziału Towarzystwa „Wylanie" i koncert muzyki 56 p. p. Poczem o godz. 8 wieczorem, na sali będą ustawione stoliki przy których będzie można jeść i pić. Wstęp tylko dla członków resursy. Sprzedawać się będzie tylko miejsca siedzące, których liczba jest ograniczoną, dlatego należy się spieszyć z nabyciem biletów. Zamówienia przyjmuje się od dziś. Po wysprzedaniu miejsc numerowanych nikomu się więcej biletów nie wyda.

Z teatru miejskiego. Najbliższe tygodnie sezonu obejmują: „Świecznik" komedję Alfreda de Musset, „Beatrix Cenci" Słowackiego, oraz „Piękną Mirandolinę" Goldoniego. Niezależnie od prób „Hardych dusz" odbywa się przygotowanie do wznowienia „Wiele hałasu o nic" — Szekspira.

Telegramy.

Z Dumy.

Petersburg. Sytuacja Dumy dotychczas jest jeszcze niejasna. Panuje przekonanie, że pierwsze ostrzejsze wystąpienie Dumy spowoduje jej rozwiązanie. Wogóle usposobienie sfer decydujących nie jest dla Dumy pomyślne.

Petersburg. Komisja, która zajmuje się w Dumie podziałem miejsc, przyjęła następujący porządek: zaczynając od lewicy, zasiądą w kierunku prawej strony socjalni demokraci, socjalni rewolucjoniści, grupa pracy, socjaliści narodowi, kadeci, Koło polskie, bezpratyjni, postępowcy, październikowcy i prawica.

Petersburg. Odbyło się dłuższe posiedzenie Koła polskiego. Delegowani posłowie: Nowodworski, Babicki i Hempel byli obecni na posiedzeniu grup opozycyjnych w sprawie podziału miejsc w Dumie. Polacy zasiądą bezpośrednio przy kadetach.

Dwa koła polskie w Dumie.

Petesrburg. Stosownie do rezolucji zjazdu wileńskiego, zorganizowało się Koło posłów Polaków z Litwy i Rusi. Do Koła tego zapisali się wszyscy posłowie Polacy z tych krajów. Koło uznaje zasadę solidarności z Kołem polskiem z Królestwa. Utworzona będzie ogólna komisja dla wspólnego naradzania się w sprawie reprezentacji obu kół poza obrębem Dumy.

Prawica za amnestyą.

Petersburg. Stronnictwa prawicy postanowiły głosować za amnestją, z wyłączeniem tych terorystycznych zbrodni przy których spełniono morderstwo lub rabunek. Jest więc prawdopodobną obszerniejsza amnestya.

W *sprawie uniwersytetu niemieckiego.*

Berno Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu wniesiono między innemi wniosek w sprawie utworzenia niemieckiego uniwersytetu w Berniet oraz do określenia, iż urząd członka wydziału margrabstwa Morawy nie da się pogodzić z fundacyą posła do rady państwa.

Kościół we Francyi.

Paryż. Sąd policyjny w Nantes skazał na grzywnę od 16 do 25 franków 27 Urszulanek, które mimo ustawy kongregacyjnej z roku 1904, nie chciały opuścić klasztoru. Kiedy zakonnice opuszczały budynek sądowy, tłum urządził im owacyę.

Paryż Dwóch księży paryskich z probostw St. Denis i St. Gervaisi prosiło o uwolnienie, albowiem w obecnych ciężkich stosunkach nie są zdolni wykonywać obowiązków kapłańskich. „Figaro" donosi, że jeszcze kilku innych proboszczów zamierza złożyć swe godności z obawy, że będze im niemożliwem dostarczyć środków na dalsze prowadzenie służby kościelnej.

Bunt w armii francuskiej.

Paryż. Wobec doniesień ajencyi Havasa, że w koszarach St. Ceo przyszło jedynie do bójki, dzienniki stwierdzają, że powstał tam formalny bunt. 19 żołnierzy zasądzonych na areszt, zażądało derek dla okrycia się. Gdy wachmistrz odmówił, zebrali się artylerzyści przed pokojem wachmistrza i zaczęli strzelać z rewolwerów i rzucać kamieniami do okien pokoju. Wachmistrz odpowiedział strzałami rewolwerowymi i przestał strzelać dopiero wtedy gdy inni podoficerowie go wstrzymali.

Rozgoryczenie przeciw podoficerom, którzy tylko z bronią w ręku opuszczają swoje kwatery jest wielkie.

Koncentracya floty Stanów Zjednoczonych.

Londyn. „Morning Post" donosi z Waszyngtonu: Departament państwa wydał zarządzenia celem zjednoczenia eskadr Oceanu Spokojnego, Filipińskiej i Chińskiej w jedną flotę z punktem oparcia w Honolulu. Zaznaczają, że koncentracya sił morskich nie stoi w związku z wydarzeniami w Kalifornii, a tem mniej ze stosunkiem Stanów Zjednoczonych do Japonii. Mimo to jest rzeczą jasną, że rząd uznaje ważność utrzymania floty na Oceanie Spokojnym, którąby dawała dostateczną obronę dla Filipin i wysp Hawajskich oraz położonych nad Oceanem państw Unii.

Zgon ministra włoskiego.

Rzym. Minister sprawiedliwości Gallo został dziś w pomieszkaniu znaleziony bez życia. Prawdopodobnie zaszedł atak apoplektyczny.

Podróże radcy Martensa.

Wiedeń. Radca stanu Martens odjechał do Berlina.

Wiedeń. Cesarz złożył wizytę małżonce ambasadora francuskiego.

Podróże carowej wdowy.

Calais. Carowa wdowa odjechała do Londynu.

Z Sejmu węgierskiego.

Budapeszt. Na dzisiejszem posiedzeniu przyjął Sejm wniosek przekazujący petycyę w sprawie rewizyi ustawy o narodowościach rządowi, z poleceniem możliwie najprędszego wygotowania projektu ustawy o rewizyi ustawy o narodowościach, oraz wniosek Bakonyego odsyłający do rządu dla zbadania petycye komitetu Tolna w sprawie przedstawicielstwa izrealickiego wyznania w Izbie magnatów.

Śmiertelne przejechania.

Rzeszów. Między Rzeszowem a Łańcutem przejechał wczoraj pociąg ciężarowy z Krakowa, robotnika kolejowego Walentego Domaradzkiego, który zginął na miejscu.

Jarosław. Przesuwacz kolejowy Tomasz Dopel, spadł wczoraj na stacji tutejszej z wozu i został śmiertelnie przejechany.

Przemyśl. Dzisiejszy poranny pociąg błyskawiczny ze Lwowa, przejechał niedaleko Medyki na torze kolejowym robotnika Wasyla Łopińskiego, który zginął na miejscu.

Z Sejmu.

Lwów. Po odesłaniu wniosków do komisyi uchwalił sejm polecić wydział. krajow. ponownie aby wdrożył z rządem układy zmierzające do objęcia galc salin przez wydział krajowy w zarząd albo w dzierżawę. Dalej uchwalił Sejm wezwać wydział krajowy aby przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej projekt ustawy parcelacyjnej.

W tej sprawie zabierał głos poseł Olešnicki i zaznaczył, że skoro wydział krajowy nie uważał za możliwe wypracować na zasadach dawniej przez Sejm uchwalonych ustawy kraj. parcelacyi to i obecnie stosunki się nie parcelacyi to i obecnie stosunki się nie zmieniły. Jeżeli komisya mimo tego wzywa wydział krajowy do przedłożenia takiej ustawy, to powinna dać jakąś wyraźną dyrektywę co ma być w tej ustawie zawartem.

Członek wydziału kraj Pilat nadmienił, że wydział krajowy prowadzi w tej sprawie badania dalej i na przyszłej sesyi w wykonaniu polecenia sejmu projekt ustawy przedłoży.

Sprawa ta jest doniosłą i wcale nie jest tak beznadziejną, jak to sądzi poseł Oleśnicki a dowodem tego choćby ta okoliczność, że państwowa rada rolnicza nie z inicyatywy naszego wydziału kraj. zajmuje się tą sprawą a w subkomitecie jej pojawiły się już dość daleko idące propozycye ustawodawcze w kwestyi parcelacyi.

Uchwaliwszy kilka wezwań do rządu w mniej donioslych sprawach, wezwał sejm wydział krajowy aby przedłożył sejmowi projekt zmiany ustawy o rybołostwie z dnia 31 października roku 1887.

Poseł Maryewski referował w zastępstwie posła Staniszewskiego sprawę obwałowania lewego brzegu Wisły od Grzegórzek do ujścia Białuchy, podniesienia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granic państwa i prawego wału nadwiślańskiego pomiędzy Podgórzem a Niepołomicami.

Komisja przedłożyła trzy projekty co do powyższych budowli wodnych oraz proponuje wezwanie rządu, aby jaknajrychlej przeprowadzić zabezpieczenie od powodzi lewego brzegu Wisły od klasztoru zwierzynieckiego do stacyi w Grzegórzkach i prawego brzegu od placów wapiennych w Dębnikach do mostu kolejowego w Podgórzu, a to na koszt państwowej dotacji wodnej i państwowego funduszu kanałowego.

Poseł Skołyszewski żalił się na zaniedbania jakich rząd się dopuścił w tych sprawach, zaznaczając, że biurokratyzm w dziedzinie zabezpieczenia od wylewów przynosi krajowi olbrzym. szkody Mówca zwraca uwagę na to, że z wiosną roku bieżącego grożą wylewy większe niż wszystkie dotychczasowe.

Poseł Kozłowski przyznaje, że wiele w sprawach regulacyi rzek zaniedbano chociaż obecnie dzieje się już lepiej i wstąpiono na drogę energiczniejszej akcji. Mówca przyłącza się do życzeń poprzednika.

Poseł Czecz również jaknajgoręcej popiera rezolucyę Skołyszewskiego.

Sprawozdawca zgodził się na rezolucyę.

Wnioski komisyi wraz z poprawką Skołyszewskiego i jego rezolucyę dodatkową uchwalono

Sejm uchwalił wezwać rząd, aby uchylił ograniczenia tamujące handel i wywóz nierogacizny z kraju naszego a z kwoty przeznaczonej corocznie w budżecie państwowym na poparcie rolnictwa udzielał dla naszego kraju subwencyi w wysokości pozostającej w stosunku do obszaru, ludności i do stanu inwentarzy żywych w naszym kraju.

Posiedzenie trwa dalej.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny Dr. Antoni Beaupre. W drukarni „Głosu Narodu" pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.